

Mattilsynet
postmottak@mattilsynet.no

Deres ref.: 2019/12531

Vår ref.: 21/12474

Dato: 25.10.2021

Høringsvar vedr. forslag om endring av forskrift om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag.

Innledning

Mattilsynet fastsatte Forskrift om kontrollområde for å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi (ILA) hos akvakulturdyr, Namsos og Nærøysund kommuner, Trøndelag den 20. februar 2019 som følge av ILA-påvisning ved 12662 Ternskjeret II den 11. januar 2019. Bekjempelsessonen rundt 12662 Ternskjeret II ble opphevet den 03. juli 2019. Som følge av ILA-påvisning på 32017 Ånholmen den 25. januar 2021 ble det opprettet en ny bekjempelsessone med utgangspunkt i 32017 Ånholmen i det gjeldende kontrollområdet. Kravet til tre måneders brakklegging av 32017 Ånholmen var oppfylt den 01. juli 2021. Den andre lokaliteten med fisk i sjø i bekjempelsessonen, 12662 Ternskjeret II, påbegynte brakklegging 29. april 2021. Krav om to måneders felles brakklegging var gjennomført 1. juli 2021 og bekjempelsessonen ble opphevet og tatt inn i overvåkingssonen.

Fra 10. mai 2021 har Mattilsynet endret praksis ved opphevelse av bekjempelsessoner for ILA, slik at både bekjempelsessonen og overvåkingssonen oppheves når vilkårene for å oppheve bekjempelsessonen er oppfylt. Samtidig opprettes det en ny overvåkingszone som i hovedregel vil tilsvare området som var omfattet av den opphevede bekjempelsessonen. Hvert tilfelle skal imidlertid vurderes individuelt av Mattilsynet med hensyn til om det er behov for å innlemme et større område/flere lokaliteter i den nye overvåkingssonen enn det som var omfattet av den opphevede bekjempelsessonen. Vurderingen skal legge vekt på blant annet antall ILA tilfeller i området de siste årene, antall kontrollområder i området den siste tiden, området oppdrettsintensivitet og mengden fisk som oppdrettes, nærhet til annen akvakulturrelatert virksomhet som kan bidra til smittespredning, samt hydrodynamiske og topografiske forhold. Siden den nye praksisen medfører at endringene ikke skjer i tråd med anvisning i den gjeldende kontrollområdeforskriften må endringene sendes på høring. Det skal gjennomføres en toårig overvåkingsperiode i overvåkingssonen før kontrollområdeforskriften oppheves.

Oppheving av bekjempelsessonen rundt 32017 Ånholmen ble opphevet i tråd med gammel praksis, slik at bekjempelsessonen ble innlemmet i overvåkingssonen og det ble ikke foretatt en vurdering av utstrekningen av den nye overvåkingssonen.

Etter gjennomført vurdering foreslår Mattilsynet at overvåkingssonens utstrekning reduseres til det området som utgjorde bekjempelsessonen rundt 32017 Ånholmen slik den var før den ble opphevet 01. juli 2021. Lokalitetene som var innlemmet i overvåkingssonen før bekjempelsessonen ble opphevet vil dermed ikke lenger omfattes av forskriften. Samtidig foreslås det en tilføyning om forbud mot flytting av fisk fra overvåkingssonen til akvakulturanlegg utenfor overvåkingssonen, men at forbudet ikke gjøres gjeldende for flytting av fisk til utsett i slaktermerd ved slakteri.

I sin konsekvensutredning vurderer Mattilsynet at reduksjonen i antallet lokaliteter som vil omfattes av den toårige overvåkingsperioden vil innebære økonomiske og praktiske fordeler for lokalitetene som tas ut av forskriften samtidig som overvåkingen anses å være forsvarlig til å avdekke ILA-virus etter internasjonale forpliktelser. Totalt sett anses dette å gi administrative, økonomiske og praktiske besparelser for både

forvaltning og næring. Øvrige endringsforslag anses å være tydeliggjøring av gjeldende regelverkskrav, og negative konsekvenser som følge av forbud mot flytting av fisk anses å forekomme sjeldent.

Veterinærinstituttets vurdering

Basert på opplysningene gitt av Mattilsynet støtter Veterinærinstituttet Mattilsynets vurdering om at overvåkingssonens utstrekning kan reduseres til området tidligere omfattet av bekjempelsessonen rundt 32017 Ånholmen.

Veterinærinstituttet ønsker imidlertid å påpeke at ventemerddsetting generelt medfører en økt risiko for spredning av ulike smittestoff, inkludert ILA-virus. Uten å teste hele populasjonen anser Veterinærinstituttet at det ikke er mulig å bevise at en fiskegruppe ikke er infisert med et gitt smittestoff. Ventemerddsetting av fisk fra en lokalitet i en ILA overvåkingssone medfører, slik Veterinærinstituttet forstår det, muligheten for at en kan direkte introdusere fisk med uoppgaget ILA-smitte til et område uten kjent ILA smitte. Etter Veterinærinstituttets syn bør derfor bruk av ventemerdd av smittehygieniske årsaker generelt sett ikke tillates, spesielt viktig er dette i områder dekket av kontrollområdeforskrifter som har som målsetting å begrense og forebygge smittespredning.

Konklusjon

Veterinærinstituttet støtter Mattilsynets forslag til forskriftsendring som beskrevet i høringsbrevet, men anbefaler at ventemerddsetting av fisk fra ILA overvåkingssoner unngås der det er mulig.

Med hilsen

Edgar Brun
Avdelingsdirektør
Avdeling for fiskehelse og velferd
Veterinærinstituttet

Mona Dverdal Jansen
Forsker
Seksjon for epidemiologi
Veterinærinstituttet